

Tisková zpráva

Ohlédnutí za komunálními volbami 2018

- ⊙ S výsledky voleb je spokojeno 39 % občanů, 18 % je nespokojeno.
- ⊙ Nadpoloviční většina voličů (53 %) byla rozhodnuta, koho bude volit, už minimálně měsíc před volbami, 14 % se rozhodovalo až těsně před nimi nebo v jejich průběhu a třetina se rozhodovala v řádu několika dní do voleb.
- ⊙ 55 % voličů volilo pouze jednu kandidátní listinu, 44 % vybíralo kandidáty z různých kandidátních listin.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V zářijovém a říjnovém šetření roku 2018 CVVM SOÚ AV ČR byly položeny některé otázky v souvislosti s volbami do obecních zastupitelstev. Zářijové šetření, jež volbám konaným ve dnech 5. a 6. října předcházelo, byly zkoumány vedle potenciální volební účasti také otázky, jak moc občané o nadcházejících volbách přemýšlejí, nakolik znají kandidáty, zda budou vybírat jednu kandidátní listinu nebo kandidáty z více kandidátních listin a nakolik pevně už jsou rozhodnuti, pokud jde o jejich zamýšlenou volbu. Říjnový výzkum, který se konal již po volbách, pak vedle volební účasti opět zkoumal to, kdy se lidé rozhodli, zda a koho budou volit, zda volili konkrétní kandidátní listiny, nebo jestli volili kandidáty z více kandidátních listin, jak jsou spokojeni s výsledkem voleb, zda znají zvolené kandidáty, jak velkou změnu ve vedení obce znamená výsledek voleb a jak jsou spokojeni s předchozím zastupitelstvem.

Tabulka 1: Deklarovaná a skutečná volební účast v komunálních volbách (%)¹

1994			1998			2002		
předvolební výzkum říjen	skutečná volební účast	povolební výzkum prosinec	předvolební výzkum říjen	skutečná volební účast	povolební výzkum prosinec	předvolební výzkum říjen	skutečná volební účast	povolební výzkum listopad
74	62	75	70	47	68	75	46	75
2006			2010			2014		
předvolební výzkum říjen	skutečná volební účast	povolební výzkum listopad	předvolební výzkum říjen	skutečná volební účast	povolební výzkum listopad	předvolební výzkum říjen	skutečná volební účast	povolební výzkum listopad
69	46	68	61	49	62	67	44	57
2018								
předvolební výzkum září	skutečná volební účast	povolební výzkum říjen						
66	47	62						

Pozn.: Velikost náhodné statistické chyby činí +/-3 procentní body.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost a Český statistický úřad.

Srovnání výsledků předvolebních a povolebních výzkumů s reálnou volební účastí nabízí tabulka 1. Skutečná volební účast v komunálních volbách je tradičně výrazně nižší než účast deklarovaná ve výzkumu, ať už před volbami, nebo po volbách, což letošní výzkum znovu potvrdil, jakkoli deklarovaná volební účast v povolebním výzkumu (62 %) byla nižší než před volbami (66 %). Tyto rozdíly, které se pravidelně objevují u voleb „druhého řádu“,² mohou být

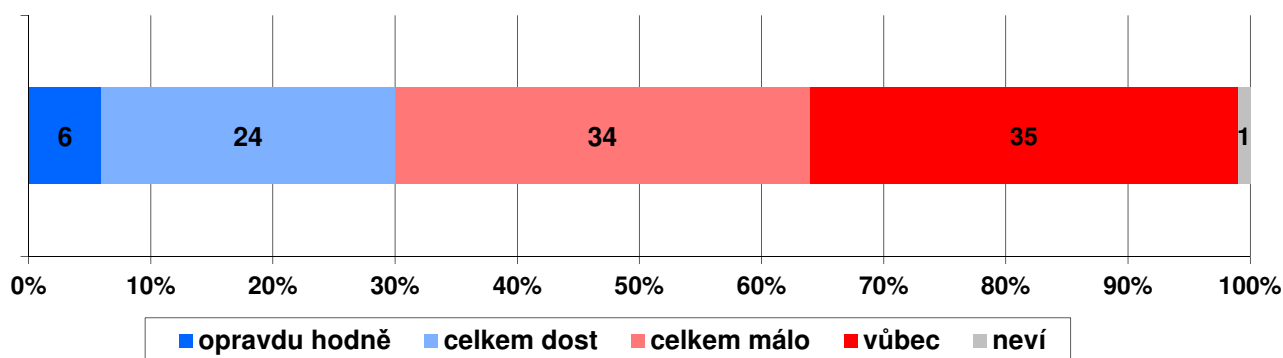
¹ Znění otázky před volbami: „Ve dnech 5. a 6. října se budou konat volby do místních zastupitelstev. Půjdete volit? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“ Znění otázky po volbách: „Ve dnech 5. a 6. října se konaly volby do zastupitelstev. Zúčastnil jste se voleb do zastupitelstva Vaší obce nebo městské části? Ano, ne.“

² U voleb do Poslanecké sněmovny a rovněž u prezidentských voleb, k nimž chodí pravidelně podstatně větší část voličů, se s výraznou výjimkou v případě parlamentních voleb v roce 2002 a menšího rozdílu v roce 2006 deklarovaná a skutečná volební účast vždy shodovaly.

způsobeny tím, že šetření jsou prováděna dobrovolnou formou. U aktivních angažovaných občanů je vyšší pravděpodobnost, že půjdou volit, a zároveň vyšší pravděpodobnost, že se budou ochotni zúčastnit sociologického šetření. Dalším důvodem může být určitá stylizace dotázaných projevující se u některých citlivých témat.

Volební účast roste s věkem, vzděláním, zájmem o politiku, rostoucí spokojeností s politickou situací, s rostoucí důvěrou obecním zastupitelstvům i starostům a se zlepšujícím se subjektivním hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti. Z hlediska sebezařazení na škále levice – pravice je deklarovaná volební účast výrazně nižší mezi těmi, kdo se nedokážou zařadit a volí odpověď „nevím“, naopak vyšší je u těch, kdo se řadí k pravici.

Graf 1: Jak moc lidé před volbami přemýšleli o nadcházejících volbách – září 2018 (%)³

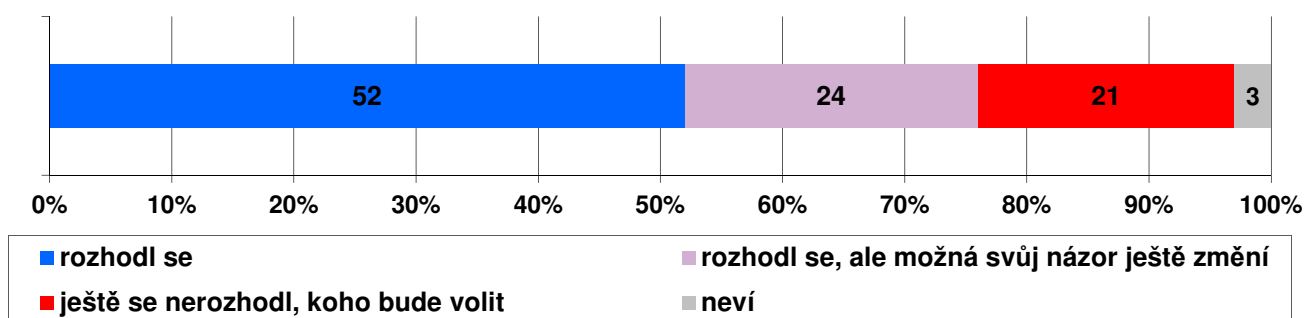

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. – 20. 9. 2018, 1037 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky v grafu 1, o nadcházejících volbách do obecních zastupitelstev necelý měsíc před nimi intenzivněji přemýšleli tři z deseti Čechů, přičemž 6 % o nich podle vlastního vyjádření přemýšlelo „opravdu hodně“ a 24 % „celkem dost“. Zhruba třetina (34 %) o nich přemýšlela jen „celkem málo“ a obdobná, jen nepatrně vyšší část občanů (35 %) o nich nepřemýšlela „vůbec“.

Intenzita přemýšlení o blížících se volbách byla přitom silně propojená s volební účastí, ať již tou minulou v předchozích volbách, nebo s předpokládanou volební účastí ve volbách stávajících. Vykazuje také podobné sociodemografické tendence, roste s věkem, vzděláním, zájmem o politiku, spokojeností s politickou situací, důvěrou v obecní zastupitelstva i starosty či životní úrovní.

Graf 2: Pevnost vlastního rozhodnutí v nadcházející volbě – září 2018 (%)⁴

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. – 20. 9. 2018, 662 respondentů s volebním právem k termínu konání voleb, kteří deklarovali, že k volbám rozhodně nebo spíše přijdou, osobní rozhovor.

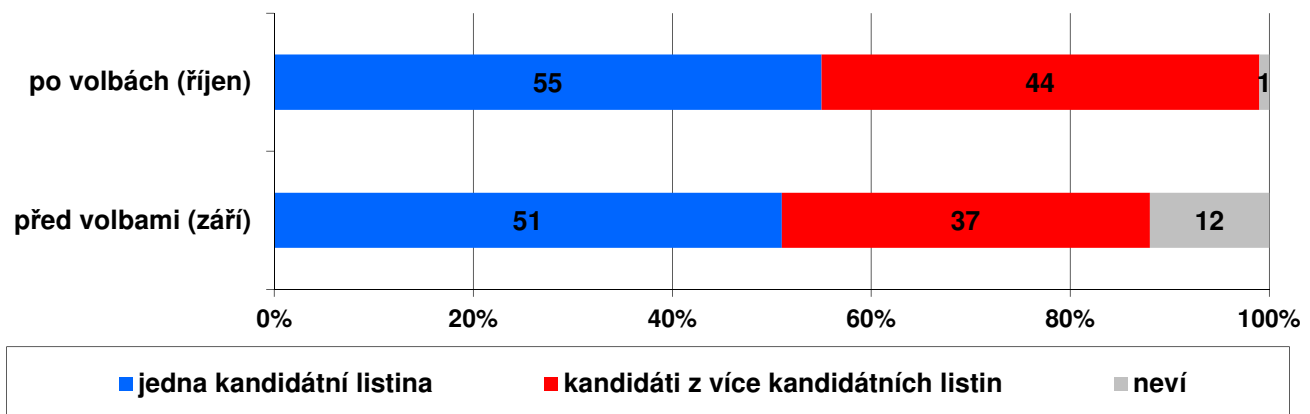
³ Otázka: „Jak moc přemýšlíte o nadcházejících volbách do zastupitelstev obcí? Opravdu hodně, celkem dost, celkem málo, vůbec.“

⁴ Otázka: „Už jste se jednoznačně rozhodl, kterou stranu či které kandidáty budete v těchto volbách volit? Rozhodl, rozhodl, ale možná svůj názor ještě změníte, ještě jste se nerozhodl, kterou stranu budete volit?“

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 2, necelý měsíc před volbami deklarovala o málo více než polovina (52 %) předpokládaných voličů, že se již pevně rozhodla, koho bude volit. Další bezmála čtvrtina (24 %) uváděla, že se sice již rozhodla, koho bude volit, ale že ještě možná svůj názor změní, a o málo více než pětina (21 %) ještě nebyla rozhodnuta, koho bude volit.

Častěji pevně rozhodnutými ohledně své volby byli dotázaní spokojení se současnou politickou situací, ti, kdo se „rozhodně zajímají“ o politiku, lidé, kteří jsou politicky, ať už pravicově, nebo naopak levicově jednoznačně vyhranění, ti, kdo uváděli, že k volbám rozhodně půjdou, ti, kdo o volbách intenzivně přemýšleli, a Pražané.

Graf 3: Volba kandidátní listiny nebo jednotlivých kandidátů z více kandidátních listin – srovnání září a říjen 2018 (%)⁵

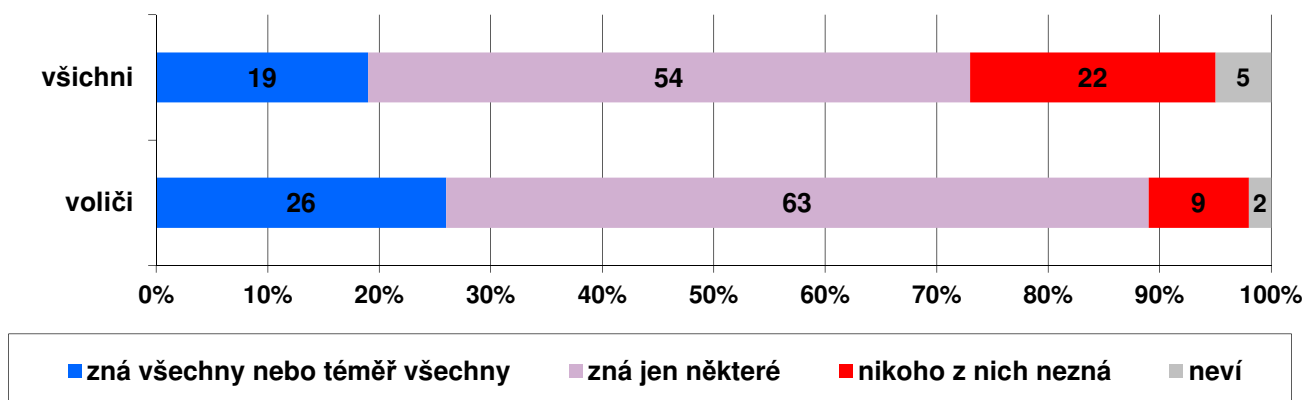
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. – 20. 9. 2018, 662 respondentů s volebním právem k termínu konání voleb, kteří deklarovali, že k volbám rozhodně nebo spíše přijdou, osobní rozhovor; Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 621 respondentů, kteří se zúčastnili voleb do zastupitelstev obcí, osobní rozhovor.

Z údajů v grafu 3 vyplývá, že před volbami i při nich samotných voliči inklinovali spíše k výběru jedné kandidátní listiny než k výběru jednotlivých kandidátů z vícera kandidátních listin. Před volbami byl přítom poměr takto hlasujících 51 % ku 37 % při 12 % nerozhodnutých, zatímco po volbách se rozdíl mezi oběma variantami poněkud zmenšil na 55 % ku 44 %, což může naznačovat, že lidé, kteří se rozhodovali později, volili spíše jednotlivé kandidáty napříč kandidátními listinami stran. Tomu odpovídají i rozdíly v preferenci obou variant volby z hlediska pevnosti rozhodnutí, koho budou volit. Mezi dotázanými, kteří byli v době konání zářijového šetření pevně rozhodnutí, 72 % hodlalo volit jednu kandidátní listinu, zatímco volbu napříč kandidátními listinami preferovalo jen 23 % a 5 % si nebylo jisto. Naopak mezi těmi, kdo připouštěli ještě možnost změny svého rozhodnutí, a hlavně mezi zcela nerozhodnutými převládala preference volby kandidátů z více kandidátních listin v poměru 48 % ku 43 %, respektive 60 % ku 15 %. Znalost kandidátů se přitom do preference způsobu volby významně nepromítala.

Podrobnější analýza ukázala jen minimum sociodemografických rozdílů. O něco častěji volbu napříč kandidátními listinami ještě před volbami uváděli lidé ve věku od 30 do 44 let a ti, kdo se hlásí k politickému středu. Naopak lidé pravicově nebo naopak levicově vyhranění a ti, kdo se „rozhodně zajímají“ o politiku a „opravdu hodně“ či „celkem dost“ přemýšleli o nadcházejících volbách, častěji inklinovali k volbě jedné kandidátní listiny. Celkem logicky volbu napříč kandidátními listinami o něco častěji uváděli dotázaní z menších obcí a měst do 2 tisíc obyvatel, naopak ve velkých městech a v Praze se ve zvýšené míře objevovala volba jedné kandidátní listiny. V povolebním výzkumu pak rozdíly z hlediska věku a zájmu o politiku zmizely, rozdíly z hlediska politické orientace se zmírnily a naopak se poněkud zvýraznily rozdíly z hlediska velikosti obce s tím, že volba napříč kandidátními listinami byla převažující v obcích a městech do 5 tisíc obyvatel, ve městech od 15 tisíc výše pak převažovala volba jedné kandidátní listiny.

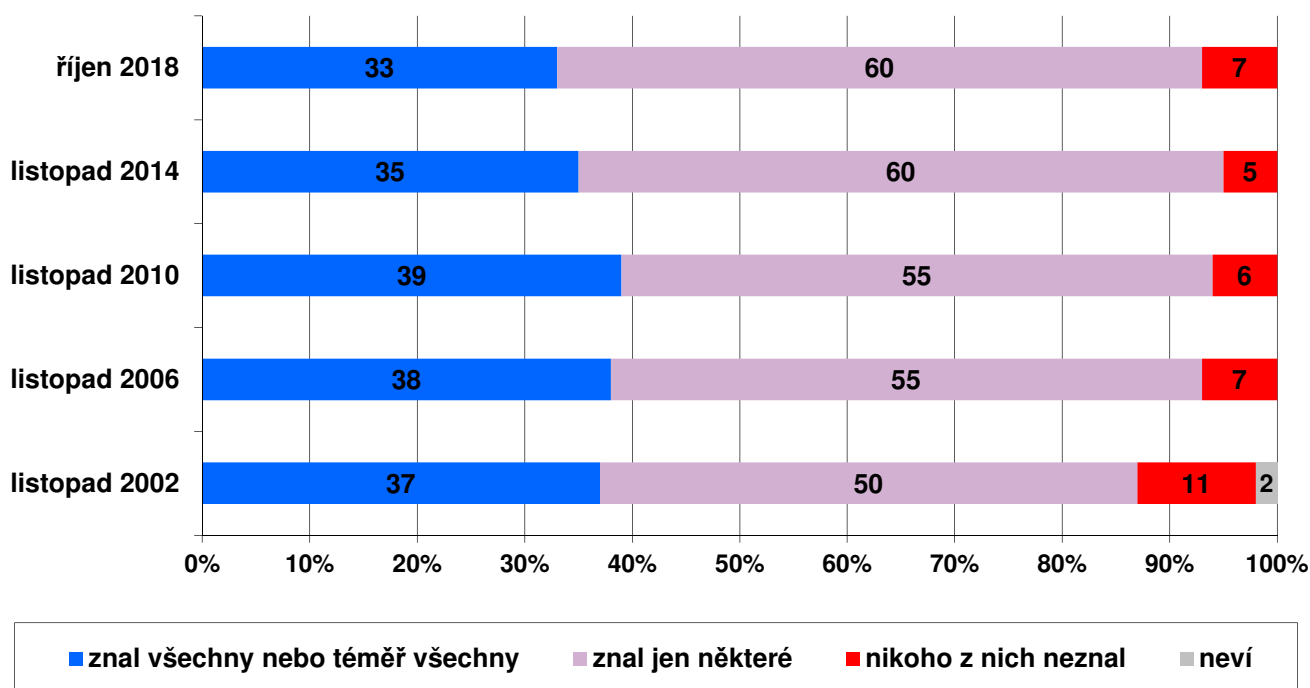
⁵ Otázka v předvolebním výzkumu: „V obecních volbách máte možnost volit jak jednu konkrétní kandidátní listinu, tak i vybírat kandidáty z více kandidátních listin. Vy sám budete volit jednu konkrétní kandidátní listinu, vybírat kandidáty z více kandidátních listin.“ Otázka v povolebním výzkumu: „V obecních volbách máte možnost volit jak jednu konkrétní kandidátní listinu, tak i vybírat kandidáty z více kandidátních listin. Vy sám jste volil jednu konkrétní kandidátní listinu, vybíral kandidáty z více kandidátních listin.“

Graf 4: Znalost kandidátů před volbami – září 2018 (%)⁶

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. – 20. 9. 2018, 1037 respondentů ve věku od 15 let, osobní rozhovor.

Graf 5: Znalost kandidátů před volbami mezi voliči (%)⁷

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Jak ukazují výsledky v grafech 4 a 5, většina dotázaných před volbami znala alespoň některé z lidí kandidujících do jejich místního zastupitelstva. Z výzkumu uskutečněného ještě před volbami, ve kterém byla příslušná otázka pokládána všem dotázaným, přitom zřetelně vyplývá, že potenciální voliči vykazovali v tomto ohledu vyšší úroveň obeznámenosti s kandidáty na zvolení do zastupitelstva. Ti, kdo se pak voleb podle vlastního vyjádření zúčastnili,

⁶ Otázka: „Znáte lidi, kteří ve Vašem volebním obvodu kandidují do místního zastupitelstva? Znáte všechny nebo téměř všechny, jen některé, nebo nikoho z nich neznáte?“

⁷ Otázka: „Znal jste lidi, kteří ve Vašem volebním obvodu kandidovali do místního zastupitelstva Vaší obce nebo městské části? Znal jste všechny nebo téměř všechny, jen některé, nebo jste nikoho z nich neznal?“

zpětně deklarovali ještě vyšší míru znalosti lidí kandidujících do jejich zastupitelstva, než potenciální voliči v předvolebním výzkumu. Časové srovnání s předchozími povolebními výzkumy od roku 2002, které nabízí graf 5, přitom ukazuje, že od roku 2002 se mezi voliči zvýšil podíl těch, kteří podle svých slov znali jen některé z kandidátů, což se stalo částečně na úkor těch, kdo znali všechny či skoro všechny kandidáty, ale i těch, kteří naopak nikoho neznali.

Podrobnější analýza ukázala, že vyšší míru znalosti kandidujících vykazují lidé důvěřující zastupitelstvu či starostovi a že znalost výrazně klesá s růstem velikosti sídelní jednotky místa bydliště. Všechny nebo téměř všechny kandidáty znali tři čtvrtiny voličů v obcích do 800 obyvatel a téměř dvě třetiny voličů v obcích a malých městech s populací od 800 do 2 tisíc obyvatel, zatímco v Praze a ve velkých městech od 30 tisíc obyvatel to byla vždy méně než desetina.

Tabulka 2: Čas volebního rozhodování v komunálních volbách (%)⁸

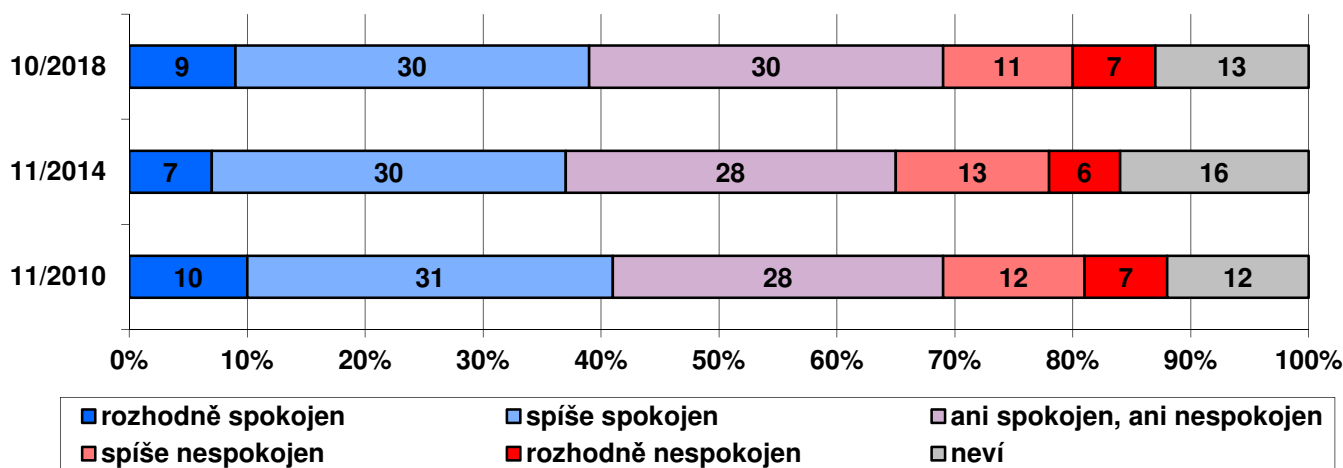
	2002	2006	2010	2014	2018
až těsně před volbami nebo v jejich průběhu	21	15	10	11	14
pár dnů před volbami	27	24	30	33	33
asi měsíc před volbami	16	17	23	22	19
již dříve	29	43	36	32	34
neví	7	1	1	2	0

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 621 respondentů, kteří se účastnili komunálních voleb, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky v tabulce 2, až těsně před volbami učinila své rozhodnutí, koho volit, více než desetina (14 %) účastníků výzkumu, kteří nakonec k volbám šli. Třetina (33 %) voličů se rozhodla pár dnů před volbami a necelá pětina (19 %) asi měsíc před volbami. Třetina (34 %) voličů občanů byla o své volbě rozhodnuta již dříve než měsíc před volbami. Tento výsledek se významně neliší od minulých voleb.

Podrobnější analýza ukázala, že častěji dlouhodobě rozhodnutými byli voliči, kteří volí výlučně kandidáty politických stran, zatímco lidé, kteří vybírali kandidáty z kandidátek nezávislých subjektů, se častěji rozhodovali až krátce před volbami. Větší časový odstup svého rozhodnutí od termínu voleb vykazují ti, kteří se „velmi zajímají“ o politiku.

Graf 6: Spokojenost s výsledky komunálních voleb v místě bydliště (%)⁹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 1023 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

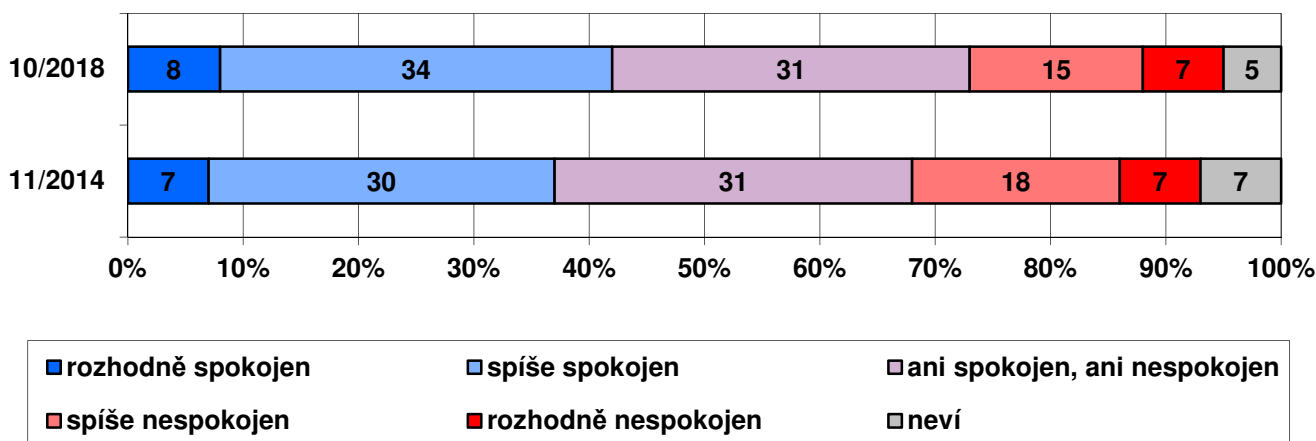
⁸ Znění otázky: „Kdy jste se rozhodl, kterou stranu či které kandidáty budete v těchto komunálních volbách volit? Až těsně před volbami nebo v jejich průběhu, pár dnů před volbami, asi měsíc před volbami, nebo už dříve?“

⁹ Znění otázky: „Jste spokojen s tím, jaký byl konečný výsledek komunálních voleb v místě Vašeho bydliště? Rozhodně spokojen, spíše spokojen, nejste ani spokojen, ani nespokojen, jste spíše nespokojen, rozhodně nespokojen?“

S výsledky voleb do zastupitelstev měst a obcí, jak ukazuje graf 6, je „rozhodně spokojena“ necelá desetina (9 %) dotázaných a další tři desetiny (30 %) respondentů jsou „spíše spokojeny“. Střední variantu odpovědi „ani spokojen, ani nespokojen“ zvolilo rovněž 30 % účastníků výzkumu. „Spíše nespokojeno“ je 11 % a „rozhodně nespokojeno“ 7 % oslovených občanů. V porovnání s roky 2010 a 2014, kdy byla v povolebních výzkumech pokládána stejná otázka, je stávající spokojenost s výsledky voleb statisticky srovnatelná.

Podrobnější analýza ukázala, že při obdobném podílu nespokojených výrazně vyšší spokojenost s výsledky voleb vyjadřují ti, kdo se jich zúčastnili, zatímco nevoliči výsledky hodnotili častěji odpovědí „ani spokojen, ani nespokojen“, případně „nevím“. Spokojenost s výsledky komunálních voleb je vyšší v obcích a malých městech do 2000 obyvatel, nižší je ve městech nad 15 tisíc obyvatel s výjimkou Prahy. Spokojenost roste spolu se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti, s rostoucí spokojeností s politickou situací, s rostoucí spokojeností s vlastním životem a rostoucím vzděláním. Z hlediska stranických preferencí jsou spokojenější stoupenci ANO, KDU-ČSL a ODS, nespokojenější jsou nevoliči bez preferované strany a v menší míře i voliči KSČM a SPD. Z hlediska sebeznačení na pravolevé škále politické orientace spokojenější jsou lidé, kteří sami sebe zařazují napravo od středu, naopak méně spokojeni s výsledky voleb jsou ti, kteří se řadí jednoznačně na levici. Výrazně spokojenější jsou také lidé, kteří důvěřují svým obecním zastupitelstvům či starostům a kteří znají lidi zvolené do zastupitelstva.

Graf 7: Spokojenost s činností zastupitelstva v minulém období (%)¹⁰

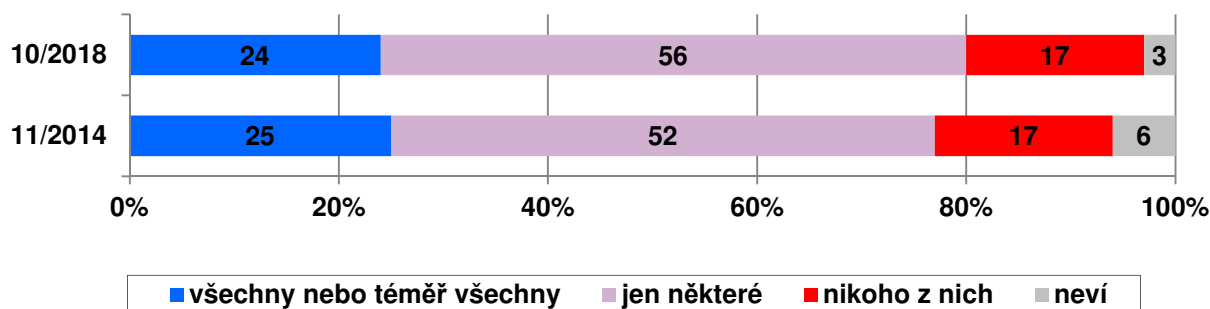
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 1023 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Další otázka zjišťovala spokojenost s činností zastupitelstva a vedení obce, města nebo městské části v minulém volebním období. Více než dvě pětiny (42 %) respondentů vyjadřují spokojenost, přičemž 8 % bylo „rozhodně spokojeno“ a 34 % „spíše spokojeno“. Nespokojena s působením minulého vedení byla více než pětina (22 %) dotázaných, v tom 15 % bylo „spíše nespokojeno“ a 7 % „rozhodně nespokojeno“. Necelá třetina (31 %) dotázaných pak byla podle vlastního vyjádření „ani spokojena, ani nespokojena“ a zbývajících 5 % respondentů odpovědělo, že „nevím“.

Vyšší spokojenost s činností zastupitelstva a vedení obce v minulém období nepřekvapivě vyjadřovali ti, kdo mu „rozhodně důvěřují“, jakož i ti, kdo „rozhodně důvěřují“ i svému starostovi, dále dotázaní z obcí do 2000 obyvatel a Moravané a zvláště pak lidé z Jihomoravského kraje, méně spokojenými byli Češi a zejména pak Pražané. Spokojenost s působením zastupitelstva v minulém období roste se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti, se spokojeností s politickou situací a se zájmem o politiku. Z hlediska politické orientace vyšší spokojenost vyjadřují ti, kdo se hlásí k pravému středu, podle stranických preferencí se vyšší spokojenost objevuje mezi stoupenci ANO, STAN a KDU-ČSL, výrazně nižší je mezi nevoliči a voliči Pirátů.

¹⁰ Znění otázky: „S činností zastupitelstva Vaší obce nebo městské části a jejím vedením v minulém volebním období jste byl rozhodně spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen?“

Graf 8: Znalost členů nového zastupitelstva (%)¹¹

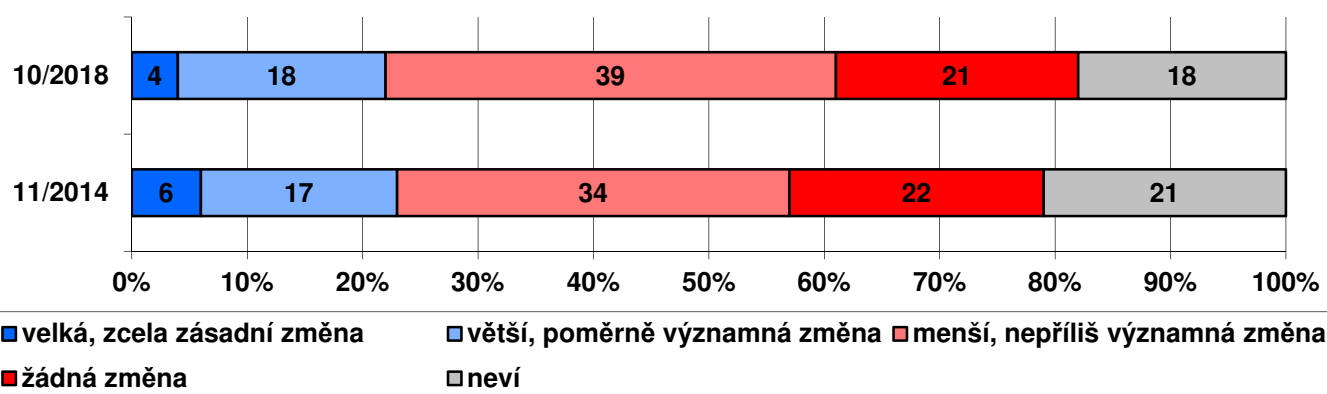

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 1023 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pokud jde o znalost zvolených členů místního zastupitelstva (viz graf 8), všechny nebo téměř všechny zvolené zastupitele zná přibližně čtvrtina (24 %) dotázaných, více než polovina (56 %) zná pouze některé a asi šestina (17 %) dotázaných připustila, že nezná nikoho ze zvolených zastupitelů. Zbývající 3 % dotázaných odpověděla, že neví. V porovnání s rokem 2014 se přitom situace příliš nezměnila, pouze mírně (o 4 procentní body) stoupl podíl těch, kdo znají jen některé zvolené zastupitele, a to na úkor nižšího podílu nerozhodných odpovědí.

Podrobnější analýza ukázala, že výrazně vyšší úroveň úplné nebo téměř úplné znalosti zvolených členů zastupitelstva vykazují lidé, kteří se voleb účastnili (33 %), než nevoliči (11 %). Celkem přirozeně míra obeznámenosti se zvolenými členy zastupitelstva výrazně roste s klesající velikostí sídelní jednotky. V Praze a velkých městech od 30 tisíc obyvatel všechny nebo skoro všechny zvolené zastupitele zná jen 4 až 5 % oslovených, v obcích do 800 obyvatel to je 75 %. Naopak nikoho ze zvolených zastupitelů nezná zhruba třetina Pražanů a velkých měst s populací od 80 tisíc výše, ve městech od 30 do 80 tisíc to pak je 21 %, zatímco mezi dotázanými z obcí do 800 obyvatel to je jen 1 %. Znalost lidí zvolených do zastupitelstva roste také se zvyšujícím se zájmem o politiku. Vyšší podíl těch, kdo podle svých slov nikoho v novém zastupitelstvu neznají, byl zaznamenán mezi dotázanými ve věku do 30 let a těmi, kteří se nedokážou zařadit na pravolevé škále politické orientace.

Graf 9: Míra změny ve složení zastupitelstva v důsledku voleb (%)¹²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 1023 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

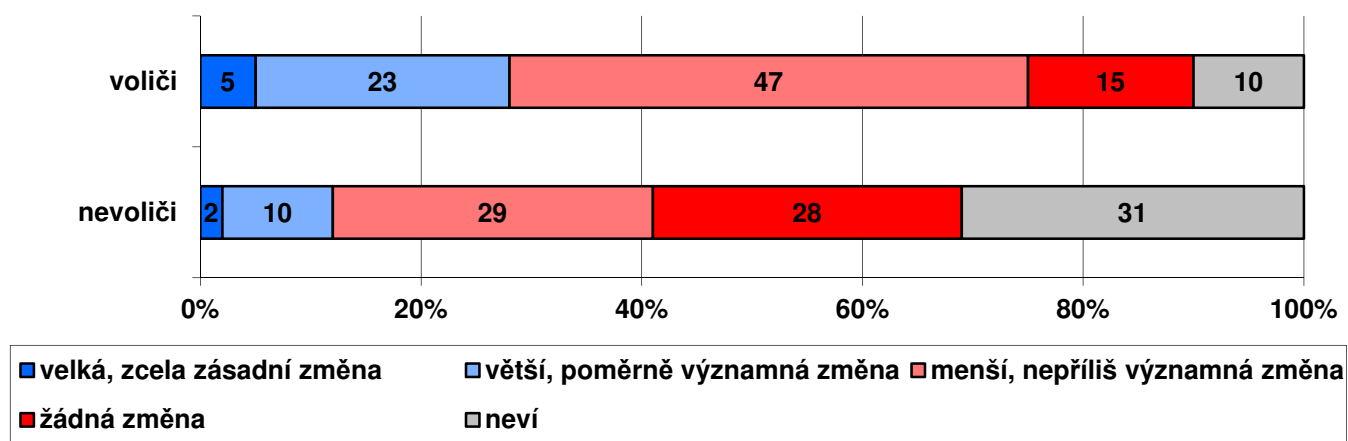
¹¹ Znění otázky: „Znáte lidi, kteří byli ve Vašem volebním obvodu zvoleni do zastupitelstva Vaší obce nebo městské části? Znáte je všechny nebo téměř všechny, jen některé, nebo nikoho z nich neznáte?“

¹² Znění otázky: „Znamená výsledek komunálních voleb ve složení zastupitelstva Vaší obce nebo městské části velkou, zcela zásadní změnu, větší, poměrně významnou změnu, menší, nepříliš významnou změnu, nebo žádnou změnu?“ Otázka v roce 2014 se nepatrně lišila v tom, že obsahovala formulaci: „Znamená výsledek komunálních voleb ve složení zastupitelstva a vedení Vaší obce nebo městské části...“

Poslední otázka bloku se zabývala tím, zda volby přinesly ve vedení obce nějakou změnu a jak velkou. Jak ukazují výsledky v grafu 9, 4 % dotázaných situaci v důsledku voleb vnímají jako „velkou, zcela zásadní změnu“, necelá pětina (18 %) ji hodnotí jako „větší, poměrně významnou změnu“, téměř dvě pětiny (39 %) jako „menší, nepříliš významnou změnu“ a přibližně pětina (21 %) konstatovala, že volby „žádnou změnu“ ve složení zastupitelstva nepřinesly. Necelá pětina (18 %) dotázaných na otázku nedokázala odpovědět a zvolila odpověď „nevím“. V porovnání s rokem 2014 můžeme vidět, že se aktuální hodnocení změny dané volbami výrazně neliší od podobného hodnocení před čtyřmi lety. Jediným statisticky významným rozdílem je nárůst podílu odpovědi „menší, nepříliš významná změna“ o 5 procentních bodů.

Hodnocení míry změny ve složení zastupitelstva a vedení obce se přitom významně diferencuje podle toho, zda lidé v komunálních volbách hlasovali, nebo nehlasovali. Voliči v tomto ohledu častěji konstatovali nějakou změnu (28 % zásadní či alespoň nějakou větší, dalších 47 % pak menší), nevoliči pak kromě výrazně vyššího podílu nerozhodných odpovědí (31 % ku 10 % mezi voliči) častěji odpovídali, že volby žádnou změnu nepřinesly, což uvedlo 28 % z nich oproti 15 % mezi voliči, zatímco velkou, zcela zásadní změnu, nebo alespoň větší, poměrně významnou změnu uvedlo jen 12 % nevoličů (viz graf 10).

Graf 10: Míra změny zastupitelstva a vedení obce v důsledku voleb (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. – 26. 10. 2018, 1023 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Z hlediska sociodemografických znaků se hodnocení míry změny v zastupitelstvu a vedení obce příliš nediferencovalo. Rozdíly se objevovaly hlavně u podílu nerozhodných odpovědí, který byl vyšší u mladších dotázaných, u respondentů se základním vzděláním, u těch, kdo mají špatnou životní úroveň, a u dotázaných, kteří se „vůbec nezajímají“ o politiku. Dotázaní, kteří se o politiku „vůbec nezajímají“, ovšem také zřetelně častěji uváděli, že volby žádnou změnu ve složení zastupitelstva nepřinesly.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-09; v18-10</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>8. – 20. 9. 2018; 13. – 26. 10. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1037; 1023</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>239; 230</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PV.26b, PV.27b, PV.187o, PV.37b, PV.27a, PV.44b, PV.186, PV.145, PI.75, PI.76, PI.77</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pv190614</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>14. června 2019</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |